

5

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 2ο

Απριλιος — Ιουνιος 1991

Τριμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΙΑΝΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσηλευτριών -
Νοσηλευτών Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Αγιώτου-Δημοπούλου
Ε. Γουλιιά
Α. Καλοκαιρινού
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού
Α. Παπαδαντωνάκη
Ε. Πατηράκη
Α. Πορτοκαλάκη
Α. Ραγιά
Μ. Στέφα
Ε. Χαραλαμπίδου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Κατεχακη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 67 14 371 - 67 14 340
FAX: 67 15 015

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές _____ 2000 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές _____ 1000 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες -
Βιβλιοθήκες _____ 3500 δρχ.
Εξωτερικού _____ 35 \$
Τιμή τεύχους _____ 600 δρχ.
για σπουδαστές _____ 300 δρχ.

1. Η νοσηλευτική συμμετοχή στον εορτασμό των 50 χρόνων από το έπος 1940 - 1941. Σ. Παπαμικρούλη	87
2. Η δράσις των Ελληνίδων αδελφών κατά την περίοδον του Ελληνο-ιταλικού πολέμου. Μ. Ελευθερίου-Καραϊωσηφίδου	93
3. Η μεγάλη θυσία - Μια αδελφή του ΕΕΣ θυμάται. Μ. Τσάλλη	98
4. Αναμνήσεις από τον πόλεμον του 1940 - 41. Κ. Μήτσου	111
5. Οι Ελληνίδες αδελφές στον πόλεμο του 1940 - 41. Ε. Σπηλιοπούλου-Αναστασιάδου	115
6. Από τη ζωή μου ως αδελφής του ΕΕΣ. Χ.Π. Τραϊανού	121
7. Ο πρώτος άρρωστος μας ήταν τραυματίας. Μ. Ευσταθοπούλου	124
8. Μνήμη ιερή. Χ. Κωλέττη	127
9. Εκτίμηση ποιότητας νοσηλευτικής φροντίδας. Πρόκληση για τους νοσηλευτές. Χ.Δ. Πλατή	133
10. Σεμινάριο με θέμα: Πλαίσιο μετεκπαιδευτικού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής. Μ. Μαλγαρινού	140
11. Υγεία και ανάπτυξη στη δεκαετία του 1990. Η. Nakajima	143
12. Ωραιές πρωτοβουλίες. Ε. Γουλιιά	146
13. Γιατροί χωρίς σύνορα - Η «πανανθρώπινη» νοσηλευτική. Μια πρώτη ενημέρωση	149

CONTENTS

1. Nursing Contribution to the Celebration of 50 years from the Epic War 1940 - 1941. S. Papamikrouli	87
2. The activities of Greek Nurses during the Greek-Italian War. M. Eleftheriou	93
3. The great sacrifice. A Nurse remembers. M. Tsali	98
4. Memories from the 1940 - 41 war. K. Mitsou	111
5. The Greek Nurses in the war of 1940 - 41. E. Anastasiadou	115
6. From my life as a Hellenic Red Cross Nurse. Ch. Traianou	121
7. My first patient was a wounded soldier. (Student Nurse during the war). M. Efstathopoulou	124
8. Sacred Memory. Ch. Koletti	127
9. Quality assurance of Nursing care a challenge for Nurses. Ch. Plati	133
10. Concesus Conference on core Curriculum for a Post-Basic course in Cancer Nursing. M. Malgarinou	140
11. Health and Development in the 1990s. H. Nakajima	143
12. Excellent Iniciatives. E. Gouliia	146
13. Medicine with out frontiers - Global Nursing	149

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΜΕ ΘΕΜΑ:
ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
Consensus Conference on Core Curriculum for a Post-Basic Course in Cancer Nursing

Μ. Μαλγαρινού

Στη Δράση 51 του προγράμματος «Η Ευρώπη κατά του καρκίνου» (1987 – 1989), η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πρότεινε να αναγνωρίσει κάθε κράτος-μέλος της ΕΟΚ την ειδική φύση της ογκολογίας. Οι συστάσεις που συνόδευσαν την πρόταση αναφέρονται στη δημιουργία σχεδίου δράσης για την εκπαίδευση των εργαζομένων που ασχολούνται με τον καρκινοπαθή ασθενή και τον καρκίνο γενικά.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή για την Εκπαίδευση Νοσηλευτών της ΕΟΚ συνέστησε Ομάδα Εργασίας, η οποία μελέτησε την πρόταση και εισηγήθηκε μεταξύ άλλων να εκπονηθεί ένα πλαίσιο προγράμματος σπουδών στην καρκινολογική νοσηλευτική από νοσηλευτές εμπειρογνώμονες και καθηγητές της ογκολογικής νοσηλευτικής.

Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ογκολογικής Νοσηλευτικής (European Oncology Nursing Society – EONS) ανταποκρίθηκε στην πρόταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Εκπαίδευση Νοσηλευτών της ΕΟΚ με τη σύσταση ομάδας εργασίας που θα προτείνει πλαίσια προγράμματος σπουδών, για μεταπτυχιακή εκπαίδευση νοσηλευτών στην καρκινολογική νοσηλευτική για την Ευρώπη. Μετά από επίπονη εργασία, η ομάδα αυτή ολοκλήρωσε το έργο της και το 1989 υπέβαλε στην ΕONS «Πλαίσιο Μετεκπαιδευτικού Προγράμματος Ογκολογικής Νοσηλευτικής» (Core Curriculum for Post-Basic Course in Cancer Nursing).

Στις αρχές του 1990, η Επιτροπή της ΕΟΚ αποδέχθηκε πρόταση της ΕONS να οργανώσει Σεμινάριο-Σύσκεψη με εκπροσώπους από όλες τις χώρες της ΕΟΚ και των λοιπών κρατών μελών της, με θέμα το πλαίσιο μετεκπαιδευτικού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής.

Σκοπός του Σεμιναρίου-Σύσκευσης ήταν:

- να συμφωνήσουν όσοι θα συμμετείχαν σε αυτή σε ένα κοινό πλαίσιο μεταπτυχιακού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής που να έχει εφαρμογή στις χώρες που εκπροσωπούν,
- να παρουσιασθούν θέματα που αντιμετωπίζει η άσκηση της καρκινολογικής νοσηλευτικής.

Το Σεμινάριο-Σύσκεψη οργανώθηκε από το πρόγραμμα «Η Ευρώπη κατά του καρκίνου», την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την ΕONS και επιχορηγήθηκε από την ΕΟΚ ως δραστηριότητα του προγράμματος «Η Ευρώπη κατά του καρκίνου»· πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο, από 22 έως 25 Ιανουαρίου 1991. Από την Ελλάδα προσκλήθηκαν και την παρακολούθησαν οι Σ. Παπαμικρούλη, Β. Λανάρα και Μ. Μαλγαρινού. Η σύσκεψη τέθηκε υπό την προστασία της

Β. Παπανδρέου, επιτρόπου της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τους εργαζόμενους, τη βιομηχανία και τις κοινωνικές υποθέσεις.

Το σεμινάριο-σύσκεψη έγινε στο Kensington Town Hall του Λονδίνου.

Η έναρξη έγινε με σύντομη εισήγηση της Ann Pool, Διευδύντριας Νοσηλεύτριας στο Υπουργείο Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ), η οποία αναφέρθηκε κυρίως στα ισχύοντα στην Αγγλία για την εκπαίδευση των νοσηλευτών στην καρκιнологική νοσηλευτική, στο ρόλο του νοσηλευτή στην αντιμετώπιση του καρκίνου, στην αποκατάσταση και ανακούφιση του καρκινοπαδούς ασθενούς.

Ακόμη, αναφέρθηκε στις πρωτοβουλίες και τη συμβολή του Ηνωμένου Βασιλείου στο πρόγραμμα «Ευρώπη κατά του καρκίνου». Ακολούθησε ο Jean Nicolas Ormsby, γιατρός, εμπειρογνώμων του προγράμματος «Ευρώπη κατά του καρκίνου», που αναφέρθηκε στις δυνατότητες συνέχισης εκπαίδευσης των νοσηλευτών στην ογκολογική νοσηλευτική που προσφέρονται από την ΕΟΚ. Υπογράμμισε το ρόλο του νοσηλευτή στην πρόληψη του καρκίνου με την παροχή πληροφοριών.

Η Dame Sheila Quinn, πρόεδρος της Μόνιμης Επιτροπής Νοσηλευτών της ΕΟΚ και πρόεδρος της εναρκτήριας συνεδρίασης, χαρακτήρισε ως ιστορική για τη νοσηλευτική στην ΕΟΚ τη σύσκεψη αυτή. Η επιτυχία που έγκειται στη συμφωνία των θέσεων των μελών θα συμβάλει στην εναρμόνιση της ογκολογικής νοσηλευτικής εκπαίδευσης στις χώρες της ΕΟΚ.

Ο Robert Tiffany, τέως πρόεδρος της ΕΟΝΣ και διευθυντής της νοσηλευτικής υπηρεσίας του Royal Marsden Hospital του Λονδίνου, αναφέρθηκε στο ιστορικό της ίδρυσης της European Oncology Nursing Society (EONS), στη σημερινή υπόστασή της, στη συνεργασία της με το European School of Oncology (ESO) και στις δραστηριότητές της στο χώρο της εκπαίδευσης. Την ίδια ημέρα, άρχισε η παρουσίαση του πλαισίου μεταπτυχιακού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής:

- Ο Gus de Haas, μέλος της επιστημονικής επιτροπής της ECCC (European College of Cancer Care), από την Ολλανδία, παρουσίασε τη φιλοσοφία, το πρότυπο και τη δομή του προγράμματος.
- Η Pat Webb, πρόεδρος της επιστημονικής επιτροπής της ECCC, από το ΗΒ, παρουσίασε το μέρος που αναφέρεται στην πρόληψη.
- Την θεραπεία και την αποκατάσταση παρουσίασε η Kathy Redmond, μέλος της επιστημονικής επιτροπής της ECCC, από την Ιρλανδία.

Το απόγευμα, οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο εργάσθηκαν σε πέντε ομάδες και εξέτασαν το προταθέν πλαίσιο μεταπτυχιακού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής στα εξής:

- Αν το περιεχόμενο είναι κατανοητό
- Αν παρατηρείται ισορροπία στη δομή του
- Αν μπορεί να εφαρμοσθεί στις χώρες που εκπροσωπούνται στις ομάδες

* Η ECCC είναι όργανο της ΕΟΝΣ.

Την επόμενη ημέρα, παρουσιάσθηκαν τα πορίσματα της εργασίας κάθε ομάδας.

Το ευχάριστο γεγονός ήταν πως το πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής, με τις τροποποιήσεις που προτάθηκαν, έγινε αποδεκτό από όλους. Αυτό ήταν μια εξαιρετική επιτυχία που οφείλεται στην άρτια προετοιμασία της σύσκευσης.

Εδώ, έκλεισε το πρώτο και πολύ ουσιαστικό μέρος του σεμιναρίου-σύσκευσης.

«Πλαίσιο Προγράμματος ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ» ήταν ο τίτλος της εισήγησης της Jeanette Webber, μέλους της επιστημονικής επιτροπής της ECCC, από το ΗΒ. Η Chantal Lemmens, επίσης (μέλος της επιστημονικής επιτροπής της ECCC, από την Ολλανδία. Παρουσίασε το δέμα «Ανάγκη συνεχούς εκπαίδευσης νοσηλευτών στην ανακουφιστική φροντίδα». Η Elisabeth Millanda, από την ομάδα ελέγχου του πόνου, Τμήμα Κλινικής Φαρμακολογίας του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου του Linköping της Σουηδίας, μίλησε για το συνεχιζόμενο έλεγχο συμπτωμάτων.

«Καρκινολογική νοσηλευτική στην Ευρώπη – Περιοχές για μελλοντική ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων» ήταν ο γενικός τίτλος διαφόρων δεμάτων που αναπτύχθηκαν, όπως:

- Προοπτικές για την εξωνοσοκομειακή φροντίδα του αρρώστου με καρκίνο, από τον Bob Jones (ΗΒ)
- Κάλυψη ερευνητικών αναγκών νοσηλευτών για τη φροντίδα του καρκίνου από την Celestina Arrigo (Βέλγιο)
- Εκπαίδευση εκπαιδευτών, από την Majorie Gott (ΗΒ)
- Φροντίδα παιδιού με καρκίνο – Εκπαιδευτική αδράνεια, από την Peter Baer (Ολλανδία)
- Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Μελλοντικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την πρόληψη του καρκίνου, από την Ann-Marie Jonsson (Σουηδία)

Την τελευταία μέρα, παρουσιάσθηκε το πόρισμα της συμφωνίας για το πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής από την Dame Sheilla Quinn και τον Phylip Pritchard και απεύθυνε χαιρετισμό στα μέλη του σεμιναρίου-σύσκευσης η βαρώνη Hooper, Υπουργός Υγείας του ΗΒ.

Για «Το δρόμο που οδηγεί στην εφαρμογή του πλαισίου μεταπτυχιακού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής» μίλησαν σε στρογγυλό τραπέζι οι:

- Anette Lhitgaard, από το Πρόγραμμα "Europe against cancer"
- Dorothe Knauer, μέλος της επιστημονικής επιτροπής ECCC (Δανία)
- Dame Sheila Quinn, πρόεδρος μόνιμης επιτροπής νοσηλευτών της ΕΟΚ (ΗΒ)
- Alan Rowe, σύμβουλος του Προγράμματος "Europe against cancer".

«Η καρκινολογική νοσηλευτική στην Ευρώπη πέραν του 2000» ήταν το δέμα της τελευταίας εισήγησης που έκανε η Jessica Corner, από το ΗΒ.

Το πλαίσιο μεταπτυχιακού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής, όπως διαμορφώθηκε στη σύσκεψη αυτή και ομόφωνα εγκρίθηκε, περιμένουμε σύντομα να δημοσιευθεί και να τεθεί στη διάθεση των ενδιαφερομένων και των αρμοδίων, ώστε να αποτελέσει τη βάση για τη σχεδίαση μεταπτυχιακών προγραμμάτων στην ογκολογική νοσηλευτική.